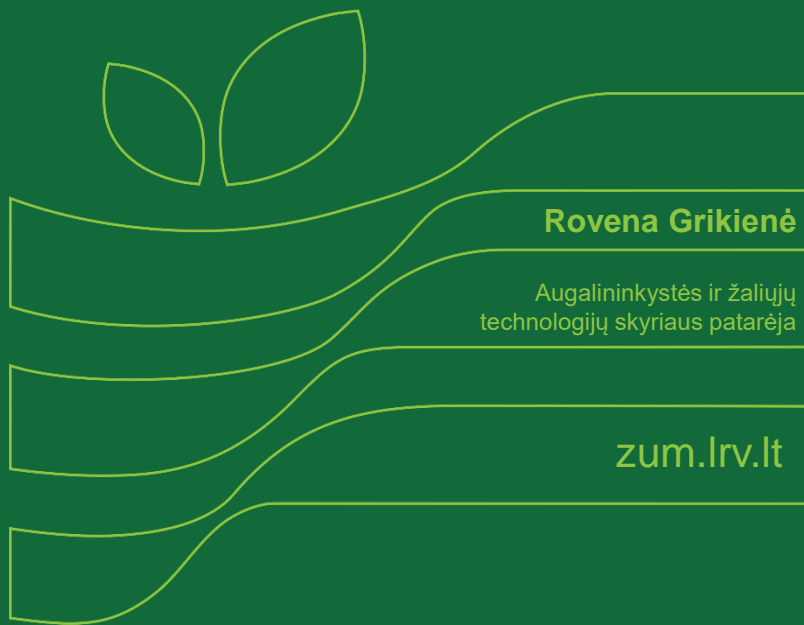

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų planas

„Dirvožemio sveikata: kokie prioritetai?“
2023 m. gruodžio 5 d.

Rovena Grikiėnė

Augalininkystės ir žaliųjų
technologijų skyriaus patarėja

zum.lrv.lt

Dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų planas

- Įgyvendinant LR Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 6.5.1 veiksmą „*Parengti ir patvirtinti dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų planą bei pradėti diegti organizacines ir technines priemones*“, 2023 m. balandžio mėn. patvirtintas Dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų planas.
- **Žemės ūkyje naudojamo dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų planas nustato dirvožemio naudojimo ir apsaugos veiksmus Lietuvoje iki 2030 m.**
- Planu siekiama paskatinti ir aktualizuoti tvarų žemės ūkyje naudojamo dirvožemio valdymą, užtikrinti jo sveikatą, suteikti dirvožemio naudotojams naujausių žinių ir informacijos apie dirvožemio tvaraus naudojimo svarbą, sukuriamą įvairialypę naudą bei vertę
- Plano įgyvendinimas prisidės prie dirvožemio savybių ir derlingumo išsaugojimo, sudarys palankias sąlygas užauginti kokybiškus žemės ūkio produktus ir teikti visavertes ekosistemines paslaugas

aplinkos
apsauga

ekonominiai ir
socialiniai
aspektai

dirvožemio
technologinis
tausojimas

Plano rengimo ir įgyvendinimo koordinavimo veiksmų eiga

Plano rengimas:

- Sukurta specialistų (mokslininkų, ūkininkų, institucijų atstovų) darbo grupė veiksmų plano projektui parengti
- Turimų duomenų analizė ir diskusijos darbo grupėje, parengtas plano projektas
- Tarpinstitucinis derinimas ir derinimas su visuomene
- Dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų plano patvirtinimas

Plano įgyvendinimas:

- Patvirtinta tarpinstitucinė koordinavimo grupė, skirta koordinuoti ir vykdyti Dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų plano įgyvendinimo stebėseną

Veiksmų plano uždaviniai

1 Mažinti rūgščių dirvožemių plotus ir skatinti žemės ūkio produkcijos gamybos pritaikymą pagal dirvožemio pH

2 Išsaugoti ir didinti dirvožemio humusingumą

3 Mažinti dirvožemio taršą

4 Užtikrinti kenksmingų organizmų ir ligų kontrolę

5 Išsaugoti ir puoselėti dirvožemio biologinę įvairovę

6 Plėtoti dirvožemio stebėsenos bei geros būklės (sveikatos) valdymo ir vertinimo sistemą įvertinant ekonominius, socialinius ir aplinkosaugos aspektus

7 Įtraukti valstybės institucijas, užtikrinant dirvožemio tvarų puoselėjimą

8 Užtikrinti informacijos sklaidą, komunikaciją ir žinių atnaujinimą

80 priemonių dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų plano įgyvendinimui

26 Paramos/skatinimo priemonės

20 Reguliacinės (teisės aktai) priemonės

17 Moksliniai sprendimai/ tyrimai

7 Konsultavimo priemonės

5 Skaitmenizavimo priemonės

5 Informavimo priemonės

Plano įgyvendinimo naudos

Valstybei

- **Sistemiškai sprendžiami** žemės ūkyje naudojamo **dirvožemio** geros būklės užtikrinimo, jo **tvaraus naudojimo**, biologinės įvairovės išsaugojimo, dirvožemio teikiamos naudos žmonėms ir aplinkai **klausimai**
- **Plėtojama dirvožemio stebėsenos** bei sveikatos valdymo ir vertinimo **sistema**, įvertinant ekonominius, socialinius ir aplinkosaugos aspektus

Ūkininkui

- **Išaugusios kompetencijos**, galimybė įvertinti diegiamų priemonių potencialų poveikį ūkio ekonominiams rezultatams
- **Gerėjant dirvožemio kokybei, jis tampa atsparesnis** išoriniams poveikiams, mažėja ūkio rizikos dėl gamtinių reiškinių
- **Dirvožemio tyrimų duomenų skaitmeninimas** ir galimybė panaudoti duomenų bazių informaciją ūkio subjektams

Moksliniai tyrimai

- **Finansuoti tyrimus** (dirvožemio rūgštėjimas, augalų tręšimo išteklių gamyba ūkyje, augalų apsaugos produktų naudojimas ir necheminė kenkėjų kontrolė, dirvožemio taršos mažinimas ir kt.)
- **Analizuoti mokslinių tyrimų poreikį** ieškant naujų dirvožemio sveikatos gerinimo priemonių ir metodų.
- **Stiprinti žemės ūkio mokslinių tyrimų bazę**

Dirvožemio būklės stebėseną

- **Sukurti vieningą žemės ūkio paskirties dirvožemių būklės stebėsenos sistemą**
- Nuosekliai papildyti stebėsenos sistemą papildomais rodikliais, leisiančiais imtis tikslinių priemonių jo būklei gerinti
- Visi valstybinės stebėsenos dirvožemio tyrimų duomenys, jų stebėsenos apibendrinti rezultatai, pokyčių įvertinimas būtų susistemunami, apibendrinami ir prieinami žemės ūkio veiklos subjektams ir visuomenei

Tarpinstitucinis bendradarbiavimas, komunikacija, konsultavimas

- Reikalingi papildomi instituciniai koordinavimo veiksmai užtikrinant dirvožemio, kaip vieno iš esminio šalies gamtos išteklių, tvarų naudojimą, jo kokybės išlaikymą ir gerinimą
- Tikslinga suplanuoti ir įgyvendinti žemės ūkio veiklos subjektų bei visuomenės švietimo priemonės apie dirvožemio apsaugos reikšmę.
- Svarbu teikti didesnę dėmesį dirvožemio naudotojų, žemės ūkio veiklos subjektų konsultavimui dėl tvaraus dirvožemio naudojimo, ypač didinant kompetencijas individualiu, ūkio lygmeniu
- Sukurti lengvai valdomus bei plačiai prieinamus technologinius bei skaitmeninius dirvožemio valdymo įrankius.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ačiū už dėmesį

